

Forskellige typer af magtanvendelse på voksenområdet

Hjemmelsgrundlag i 2024 til visse former for magtanvendelse i den offentlige omsorgsudøvelse i forskelligt og i begrænset omfang.

Voksenområdet: Servicelovens kapitel 24

Akutte magtanvendelser

Afværgehjælp (§124c) i situationer, hvor personalet træffer afgørelse om kortvarigt at fastholde eller føre en person væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at vedkommende forårsager væsentlig ødelæggelse af indbo eller andre værdier.

Fastholdelse (§ 124 d) personalet kan fastholde, tilbageholde eller føre en person tilbage til boligen eller til et opholdsrum, når personen udviser en adfærd, der er til fare for den pågældende eller andre.

Ikke tilladte magtanvendelser

Magtanvendelser på voksenområdet vurderes i henhold til servicelovens kapitel 24. En magtanvendelse er ikke tilladt, fx:

- Når der ikke er fare for væsentlig personskade
- Når der handles på formodning eller borgerens selvbestemmelse tilsidesættes
- Når der anvendes unødvendig magt

Godkendte magtanvendelser efter ansøgningsprocedure og myndighedsafgørelse

Særlige døråbnere (§ 125) ved yderdøre, døre mellem afdelinger og udendørs låger, hvis borger er i fare for at udsætte sig selv eller andre for væsentlig personskade ved at kunne forlade stedet uset.

Fastholdelse i hygiejnesituationer (§ 136a) hvis der er nærliggende risiko, for at personen udsætter sig selv eller andre for at lide alvorlig personskade, eller hvis det må anses for en absolut nødvendighed for at udøve omsorgspligten.

Anvendelse af stofselers (§128) for eksempel at fastspænde en person med stofselers for at hindre fald, når forholdene gør det absolut påkrævet grundet stor fare for alvorlig personskade udvidedes i juli 2024 til også at omfatte korrektion af uhensigtsmæssig siddestilling, ved pludselige og ukontrollerbare bevægelser eller for at kunne udføre en handling/aktivitet.

Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi (§ 128 b) for eksempel pejlesystem, der kan anvendes til at lokalisere bortkommen person, eller døralarm, der orienterer personalet om, at en given person forlader boligen og trædemåtter m.v.

Aflåsning af vinduer eller yderdøre (§128 c) f.eks. borger, der er i fare for at forlade bolig fra 1. sals højde

Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum (§128d) - det drejer sig om den nærmeste dør til fælles opholdsrum, hvorved borgerens adgang forsinkes. Kan anvendes hvis en borger har gentagende chikanerende, særlig konfliktfyldt og grænseoverskridende adfærd overfor de øvrige beboere.

Låsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener (§ 128e) Hvis en borger gentagne gange har udsat sig selv eller andre for fare, forårsaget væsentlig ødelæggelse af pågældende serviceareal

eller fælleskøkken, kan der træffes afgørelse om særlige døråbnere eller aflåsning til de nævnte områder.

Låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbuds udeareal (§ 128f) aflåsning af låger til et udeareal fra et bo- eller dagtilbud. Der skal altid være en uaflåst låge, som kan benyttes

Optagelse i særlige botilbud uden samtykke (§129) for eksempel, hvis det er absolut påkrævet for, at personen kan få den nødvendige hjælp, og hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig. Flytning af borger uden samtykke omfatter nu også, hvor det er uforsvarligt overfor øvrige beboere og personales sikkerhed.

Magtanvendelser med afgørelse fra Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelser overfor Borgere med Handicap

Nævnet har til opgave at træffe afgørelse om bestemte typer af magtanvendelse. Nævnet henhører under Familieretshuset.

Kamerakig (§128 b, stk.1)

Situationsbestemt kamerakig for en afgrænset periode, hvor det er absolut påkrævet for at afværge risikoen for personskade. Det er et krav, at risikoen for personskade ikke kan undgås med andre mindre indgribende metoder.

Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. (§ 128 g)

Hvis beboeren gentagende gange har anvendt genstanden i skabet eller skufferne m.v. til at påføre sig selv eller andre væsentlig personskade eller til at forårsage væsentlig tingsskade. Afgørelserne kan afgrænses til kun at gælde for et nærmere bestemt tidspunkt af døgnet.

Adgang til en beboers bolig (§ 128 h)

I en periode på maksimalt 12 måneder kan nævnet give tilladelse til at åbne en beboers aflåst yderdør, når det er absolut nødvendigt for at undgå en væsentlig og nærliggende risiko for, at beboeren udsætter sig selv eller andre for væsentlig sundhedsrisiko. Der kan være tale om selvskadende adfærd, forsøg på selvmord eller tale om, at beboeren lever under stærkt uhygiejniske og sundhedsskadelige forhold.